

LOVASSY LÁSZLÓ GIMNÁZIUM

Lovassy-László-Gymnasium

Pedagógiai Program

Osztályfőnöki program

<u>A bevezetés tanéve:</u>	2020/2021-es tanév
<u>A bevezetés évfolyama:</u>	9/Ny., , 9. évfolyam
<u>Alkalmazott osztálytípusok:</u>	matematika emelt szintű képzés német nemzetiségi tagozat; informatika emelt szintű képzés; kiemelt angol nyelvi képzés, általános képzés

2020.

I. Osztályfőnöki órák száma a 2020. szeptembertől érvényes óratervek alapján

osztályok típusa	9/Ny	9.	10.	11.	12.	összes óra
matematika	1	1	1	1	1	139
német	1	1	1	1	1	139
informatika	1	1	1	1	1	139
angol	1	1	1	1	1	139
általános	1	1	1	1	1	139

II. Az osztályfőnöki munka általános jellemzői iskolánkban

Iskolánkban a hagyományos osztályfőnöki munka három fő területet ölel fel. Az osztályfőnök teendőinek, kötelezettségeinek egy része adminisztrációs jellegű munka. Ilyenek az elektronikus osztálynaplóval, anyakönyvekkel, bizonyítványokkal kapcsolatos munkák, a pályaválasztás, tanulmányi versenyek-közösségi szolgálat stb. nyilvántartása, ezekkel kapcsolatos összesítések és statisztikák.

Az osztályfőnöki munka másik része irányító, vezető jellegű feladat. Az osztályfőnök saját hatáskörében jutalmaz, vagy büntet, illetve ezeket az eljárásokat kezdeményezi. Felelős az osztálya viselkedéséért, az osztálydekoráció elkészítésétől a kiránduláson tanúsított magatartásukig. A teljes gimnáziumi vertikumra megtervezi, tanévekre lebontja és határozott pedagógiai céllal tartja az osztályfőnöki órákat, tehát irányítja az osztályközösség nevelését.

Az osztályfőnöki munka harmadik része szervező, összehangoló funkció. Kapcsolatot tart az osztályba járó tanulók szüleivel, az osztályban tanító tanárokkal, a kollégista tanulók nevelőtanáraival az iskola egészségügyi szolgálatával, a gyermek és ifjúságvédelmi felelőssel, képviseli az osztályba járó diákok érdekeit, figyelemmel van a tanulók szociális helyzetére, egészségügyi állapotára stb. Ezeket a feladatokat összehangoltan kell ellátni.

A hagyományos osztályfőnöki tevékenység említett három területe mellett a NAT követelmények teljesítése is részben az osztályfőnöki órákon történik.

A NAT ismeretanyagát 24 témakörbe csoportosítottuk. Ezek a témák nem óráról-órára megtanítandó elméleti anyagot jelentenek, hanem át meg átszövik az osztályfőnök, illetve az osztályba tanító nevelők pedagógiai munkáját. Egy tanórai szituáció is adhat okot és ürügyet valamelyik téma felvetésére, megbeszélésére. Minden pedagógusnak, de különösen az osztályfőnöknek jól kell szelektálnia a napi események világából, és össze kell tudni egyeztetnie az alábbi témakörökből fakadó követelményekkel. Az éves munkatervek aktualizálása során és a napi gyakorlatban derül ki, hogy az itt felsorolt tartalmak közül mit milyen mélységben sikerült taglalni tanítványainkkal. Fontos ezért a záró (tanévet és különösen a tanulmányokat befejező) időszak összegzése: mire jutott lehetőség, mit tudunk a terveink közül megvalósítani, a tervezéskor fontosnak tűnő témák miért maradtak el.

A magatartás minősítése (félévente): **példás (5), jó (4), változó (3) és rossz (2), a szorgalom minősítése (félévente): példás (5), jó (4), változó (3) és hanyag (2)**. A minősítéseket a osztályfőnöki munkatervben rögzített módon végezzük. A minősítéseknek igazodni kell a tanulók életkori sajátosságaihoz és tükrözniük kell a tanulók személyiségjegyeinek változásának irányát.

A minősítésekben közösségi véleményeknek kell kifejeződni (tanulói és tanári közösségek is).

Ezért a magatartás és szorgalom minősítések javasolt értékét, az osztályközösség és az osztályfőnök egyeztetett véleményét az osztályozó konferencia kitűzött **időpontja előtt két héttel** az osztályfőnök az elektronikus naplóba bejegyzi. Az osztályban tanító szaktanárok ezeket a javaslatokat véleményezik. A vitatott esetekben az osztályfőnök a konszenzus szándékával beszélgetést kezdeményez. Ha az osztályozó konferenciáig nem születik megállapodás, az igazgató az osztályfőnök javaslatát a nevelőtestület döntésére bízta.

Az osztályfőnöki munkaközösség és tagjainak feladata az **iskolai tankönyvrendeléssel** kapcsolatban:

Az osztályfőnök segíti az iskola tankönyvfelelősét a tanulók névre szóló tankönyvrendelésének lebonyolításában.

Az osztályfőnök segíti a levél tartalmának pontos értelmezését, és határidőre begyűjti a szülők válaszát és az egyéni tankönyvrendeléseket. Tájékoztatja a tanulókat a tankönyvvásárlással kapcsolatos tudnivalókról, az ingyenes tankönyvről.

Iskola-változtatáskor, illetve a gimnázium befejezésekor segíti a tanulót abban, hogy a nála lévő kölcsönzött könyvekkel elszámoljon, a számára már nem szükséges tankönyveket a könyvtárnak átadja.

III. A magatartás és szorgalom minősítésrendszere iskolánkban

MAGATARTÁS

Példás (5) a tanuló magatartása, ha

- tanulmányi- és közösségi munkáját felelősséggel végzi;
- a közösség fejlődését elősegítő kezdeményezéseivel és munkájával fejleszti a közösség pozitív értékeit;
- társas viszonyait az együttműködési képesség, a személyiség maximális tisztelete és az egészséges versenyszellem vezérli;
- viselkedése példamutató;
- az iskolai Házi rend előírásait betartja, és igyekszik annak előírásait szűkebb közösségének minden tagjával is elfogadtatni, betartatni;
- a körülményekhez illő hangnemet használ.

Jó (4) a tanuló magatartása, ha

- tanulmányi- és közösségi munkáját becsülettel végzi;
- a közösség pozitív értékeit aktív munkájával fejleszti;
- társas viszonyait az együttműködési képességre, a személyiség maximális tiszteletére törekvés vezérli;
- viselkedése legtöbbször példamutató;
- az iskolai Házi rend legfontosabb előírásait következetesen betartja, és igyekszik - tanárai és társai figyelmeztetése után - az abban foglaltaknak mindenben megfelelni;
- igyekszik a körülményekhez illő hangnemet használni.

Változó (3) a tanuló magatartása, ha

- tanulmányi- és közösségi munkáját rendszertelenül végzi;
- a közösség pozitív értékeinek fejlődését felelőtlen munkájával hátráltatja;
- társas viszonyait az együttműködési képességre, a személyiség tiszteletére törekvés nem vezérli;
- viselkedésével szemben gyakran merül fel kifogás társai és tanárai részéről;
- az iskolai Házi rend legfontosabb előírásai ellen - tanárai és társai többszörös figyelmeztetése ellenére - gyakran vagy súlyosan vét;
- nem igyekszik megtanulni a körülményekhez illő hangnemet használni.

Rossz (2) a tanuló magatartása, ha

- tanulmányi- és közösségi munkáját felelőtlenül végzi;
- a közösség pozitív értékeit felelőtlen munkájával rombolja;
- társas viszonyaiban gyakran képtelen az együttműködésre, a személyiség tiszteletére törekvés nem vezérli;
- viselkedésével szemben súlyos kifogás merül fel társai és tanárai részéről;
- az iskolai Házi rend előírásai ellen - tanárai és társai többszörös figyelmeztetése ellenére - súlyosan vét;
- társainak általában rossz példát mutat;
- nem igyekszik a körülményekhez illő hangnemet használni.

SZORGALOM

Példás (5) a tanuló szorgalma, ha

- aktív és eredményes résztvevője a tanulási és tanítási folyamatnak;
- kötelelességteljesítése az egyéni céljainak megfelelően magas szintű;
- tanulmányi fejlődése érdekében - képességeihez és körülményeihez képest - huzamosan és eredményesen összpontosítja akaratát;
- munkájában pontos és megbízható.

Jó (4) a tanuló szorgalma, ha

- általában aktív és többször eredményes résztvevője a tanulási és tanítási folyamatnak;
- kötelelességteljesítése az egyéni céljainak megfelelően általában jó;
- tanulmányi fejlődése érdekében - képességeihez és körülményeihez képest - több alkalommal képes eredményesen összpontosítani akaratát;
- munkájában általában pontos és nagyrészt megbízható.

Változó (3) a tanuló szorgalma, ha

- általában passzív résztvevője a tanulási és tanítási folyamatnak;
- kötelelességét általában csak ismételt figyelmeztetés után teljesíti;
- tanulmányi fejlődése érdekében - képességeihez és körülményeihez képest - csak ritkán képes eredményesen összpontosítani akaratát;
- munkájában pontatlan és rendszertelen.

Hanyag (2) a tanuló szorgalma, ha

- hozzáállásával hátráltatja a tanulási és tanítási folyamatot;
- kötelességét gyakran elmulasztja;
- tanulmányi fejlődése érdekében - képességeihez és körülményeihez képest - keveset tesz;
- munkájában pontatlan, rendszertelen és megbízhatatlan.

IV. Iskolánk jutalmazási és büntetési kódexe

A tanulói közösségek vagy egyes tanulók kiemelkedő teljesítményükért elismerésben, dicséretben, jutalmazásban részesülnek.

A JUTALMAZÁS FORMÁI:

- 15.1. Osztályfőnöki dicséretben részesíthető az a tanuló, aki iskolai szintű eredményével vagy kiemelkedő közösségi munkájával az osztály elé példaként állítható.
- 15.2. Igazgatói dicséretben részesül a tanuló (vagy tanulóközösség), ha megyei szintű teljesítményével vagy kiemelkedő közösségi munkájával az iskola tanulói elé példaként állítható.
- 15.3. Szaktárgyi dicséretet az a tanuló kaphat, aki valamelyik tantárgyból kiemelkedő teljesítményt nyújtott.
- 15.4. Nevelőtestületi dicséretet (7. sz. záradék) kap a tanuló, ha tanulmányi eredménye kitűnő. Ehhez a dicsérethez legalább jó magatartás és példás szorgalom minősítés szükséges.
- 15.5. Nevelőtestületi általános dicséretet (8. sz. záradék) kap a tanuló kitűnő tanulmányi eredményéért és elismerésre méltó közösségi munkájáért. Ehhez a dicsérethez példás magatartás és példás szorgalom minősítés szükséges.
- 15.6. Nevelőtestületi jegyzőkönyvi dicséretben részesíthető az a tanuló, aki az adott tanévben kötelességét példamutatóan teljesítette, és valamely területen országos szinten is öregbítette iskolánk hírnevét.
- 15.7. Jubileumi emléklakettet kaphat az tizenkettedik osztályos tanuló, aki tanulmányi téren, egyéni kulturális vagy sport teljesítményben gimnáziumi tanulmányai során országos szintű eredményt ért el, és a tanulóközösség elé minden tekintetben példaként állítható.
- 15.8. A jubileumi emléklakettel díjazott tanulók közül – amennyiben az adott tanévben a Herendi Porcelánmanufaktúra felajánlja – a tantestület által kiválasztott legkiemelkedőbb teljesítményt nyújtó végzős diák a Porcelánmanufaktúra Különdíját kapja meg.
- 15.9. "Nevelőtestületi elismerés művészeti tevékenységért" elismerésben részesül az a 12. évfolyamos tanuló, akit a művészeti munkaközösség javaslata alapján a nevelőtestület erre alkalmasnak tart, és aki gimnáziumi tanulmányai során folyamatosan kiemelkedő tevékenységet végzett valamelyik művészeti területen, vagy egyéni, közösségi (kórus) országos szintű eredményt ért el.
- 15.10. "Nevelőtestületi elismerés sporttevékenységért" elismerésben részesül az a 12. évfolyamos tanuló, akit a testnevelés munkaközösség javaslata alapján a nevelőtestület erre alkalmasnak tart, és aki gimnáziumi tanulmányai során folyamatosan kiemelkedő sporttevékenységet végzett, vagy a sport területén országos 1-3.helyezést ért el.

- 15.11. Tárgyjutalmat (könyvjutalmat) az osztályfőnök javaslata alapján a nevelőtestület adhat.
- 15.12. Az 15.1-15.2. pontokban felsorolt dicséretekről az osztályfőnök vagy az igazgató a Kréta-n keresztül tájékoztatja a szülőt. A 15.4.-15.5. pontokban felsorolt dicséreteket az osztályfőnök javaslatára a nevelőtestület adományozza, ezeket a dicséreteket a tanév végi bizonyítványba és az anyakönyvbe is be kell írni. A 15.6-15.8. pontokban felsorolt dicséreteket az osztályfőnök javaslatára a nevelőtestület adományozza, a dicséretekről oklevelet állítunk ki. A 15.4-15.10. pontokban felsorolt dicséreteket az igazgató hirdeti ki a tanévzáró ünnepélyen.
- 15.13. Minden tanévben az osztályfőnök javaslata alapján oklevelet kaphat az a tanuló, aki kiemelkedő eredményt ért el a sport, kulturális, tanulmányi vagy közösségi munka terén. Végzős évfolyam esetén megkaphatja ezt az elismerést az a tanuló is, akinek a gimnáziumi tanulmányai során végzett folyamatos tevékenységét vagy hozzáállását lehet így értékelni.
- 15.14. Tárgyjutalomban azok a tanulók részesülhetnek, akik nevelőtestületi jkv-i dicséretet, jubileumi emléklakettet kapnak, illetve a sport vagy művészeti vagy közösségi tevékenységükért részesülnek elismerésben.

Az ORSZÁGOS VERSENYEREDMÉNYEK JUTALMAZÁSA:

Jubileumi emléklakettet kaphat a tanuló az Országos Középiskolai Tanulói Versenyen elért

- 1-10. helyezéért, ha a versenyen résztvevő tanulók száma országosan az előző tanévben legfeljebb 500 volt
- 1-15. helyezéért, ha a versenyen résztvevő tanulók száma országosan az előző tanévben legalább 501 és legfeljebb 1000 volt
- 1-20. helyezéért, ha a versenyen résztvevő tanulók száma országosan az előző tanévben legalább 1001 volt

Jubileumi emléklakettet kaphat a tanuló a következő versenyeredményekért

- a Nemes Tihamér Országos Informatikai Tanulmányi Verseny alkalmazói kategóriájában az 1-3. helyezéért;
- a Nemes Tihamér Országos Informatikai Tanulmányi Verseny programozói kategóriájában az 1-3. helyezéért;
- az Országos Arany János Irodalmi Versenyen arany minősítésért;
- a Mikola Sándor Országos Középiskolai Tehetségkutató Fizikaverseny 1-3. helyezéért;
- a Lóczy Lajos Országos Földrajzverseny 1-3. helyezéért;
- a Savaria országos történelem verseny 1-3. helyezéért;
- az Arany Dániel Matematikai Tanulóverseny 1-3. díjazott minősítésért;
- a Kitaibel Pál Középiskolai Biológiai és Környezetvédelmi Tanulmányi Verseny 1-3. helyezéért;
- Dr. Árok szállás Zoltán Biológia–Környezetvédelmi Verseny 1. helyezéért;
- az Irinyi János Országos Középiskolai Kémiaverseny 1-3. helyezéért;
- a keszthelyi Helikoni Ünnepeken egyéni fődíj minősítésért;
- az Eötvös Loránd Fizikaverseny 1-10. helyezéért;
- a Kürschák József Matematikai Tanulóverseny 1-10. helyezéért;
- a Nemzetközi Diákolimpián való részvételért.
- Jugend debattiert (nemzetközi vitaverseny): nemzetközi 1-4. helyezéért

Nevelőtestületi jegyzőkönyvi dicséretet kaphat a tanuló az Országos Középiskolai Tanulói Versenyen elért

- 1-10. helyezéért, ha a versenyen résztvevő tanulók száma országosan az előző tanévben legfeljebb 500 volt
- 1-20. helyezéért, ha a versenyen résztvevő tanulók száma országosan az előző tanévben legalább 501 és legfeljebb 1000 volt
- 1-30. helyezéért, ha a versenyen résztvevő tanulók száma országosan az előző tanévben legalább 1001 volt

Nevelőtestületi jegyzőkönyvi dicséretet kaphat a tanuló a következő versenyeredményekért

- a Nemes Tihamér Országos Informatikai Tanulmányi Verseny alkalmazói kategóriájában az 1-20. helyezéért;
- a Nemes Tihamér Országos Informatikai Tanulmányi Verseny programozói kategóriájában az 1-30. helyezéért;
- a Dusza Árpád Országos Programozói Emlékverseny 1. helyezéért;
- az Országos Arany János Irodalmi Versenyen arany, ezüst és bronz minősítésért;
- az Implom József Középiskolai Helyesírási Verseny 1-20. helyezéért;
- az Édes anyanyelvünk nyelvhasználati verseny plakettel díjazott;
- a Mikola Sándor Országos Középiskolai Tehetségkutató Fizikaverseny 1-20. helyezéért;
- a Országos Szilárd Leó Fizikaverseny 1-10. helyezéért;
- a Vermes Miklós Nemzetközi Fizikaverseny 1-10. helyezéért;
- a Lóczy Lajos Országos Földrajzverseny 1-10. helyezéért;
- a Savaria országos történelem verseny 1-10. helyezéért;
- az Arany Dániel Matematikai Tanulóverseny díjazott és dicséretet kapott minősítésért;
- a Zrínyi Ilona Matematikaverseny 1-10. helyezéért;
- a Nemzetközi Kenguru Matematikaverseny 1-10. helyezéért;
- Bolyai csapatverseny 1-5. helyezéért;
- NÁBOJ Nemzetközi Matematikaverseny 1-10. helyezéért;
- a Kitaibel Pál Középiskolai Biológiai és Környezetvédelmi Tanulmányi Verseny 1-10. helyezéért;
- Dr. Árokszállás Zoltán Biológia–Környezetvédelmi Verseny 1-10. helyezéért;
- az Irinyi János Országos Középiskolai Kémiaaverseny 1-20. helyezéért;
- Oláh György Országos Középiskolai Kémiaaverseny 1-5. helyezéért;
- a keszthelyi Helikoni Ünnepeken egyéni arany minősítésért;
- a keszthelyi Helikoni Ünnepeken egyéni különdíj minősítésért;
- Lesefüchse international (nemzetközi olvasóverseny) országos 1-3. helyezéért
- Jugend debattiert (nemzetközi vitaverseny): országos 1-4. helyezéért
 - Kazinczy Szép Magyar Beszéd Versenyen emlékéremmel jutalmazott
 - Eötvös Szónokverseny 1-3. helyezéért

A tanuló helytelen magatartása, tanulmányi kötelezettségének sorozatos elmulasztása esetén büntetést kaphat. A büntetésnek a pedagógiai alapelveinkkel összhangban mindig nevelő

szerepe van, megtorló jellegű sohasem lehet. Ennek érdekében a büntetést kiszabók fokozottan ügyelnek a fokozatosságra, a tanulói együttműködés képességének kifejlesztésére, a személyiség tiszteletére. A szaktanár, az osztályfőnök a problémás esetekben feltétlenül ismerkedjen meg a tanuló személyiségének rejtettebb vonásaival, a családi környezettel. A problémák gyökeréig igyekezzen ellátni, mert a tanulói viselkedési kudarccokat önmagában a büntetés soha nem számolja fel, legfeljebb elfedi.

A BÜNTETÉS FORMÁI:

1. **Osztályfőnöki szóbeli figyelmeztetés** kisebb vétségek esetén. Fontos annak a megbeszélése, hogy a vétségek ismétlődése esetén a büntetés fokozata szigorodik.
2. **Osztályfőnöki írásbeli figyelmeztetés** ismételt vétség vagy súlyosabb probléma esetén
3. **Osztályfőnöki írásbeli megrovás** újbóli vétség vagy súlyosabb probléma esetén
4. **Osztályfőnöki írásbeli figyelmeztetés szülők behívásával.** Akkor alkalmazzuk, ha úgy látjuk, hogy a következő fokozat már a fegyelmi büntetés beindítását is jelentheti.
5. **Igazgatói szóbeli figyelmeztetés** - osztályfőnöki javaslatra, szülők bevonásával
6. **Igazgatói írásbeli figyelmeztetés.**

Az 1-5. büntetési fokozatok esetén a tanuló a házirendi pontokat csak néhányszor és nem súlyosan sértette meg. (pl. késés, hiányzás, nem megfelelő hangnem, tanulmányi kötelezettség)

6. Ha a tanuló a kötelezéseit vétkezen és súlyosan megszegi, fegyelmi eljárás alapján, írásbeli határozattal **fegyelmi büntetésben** részesíthető.
7. A fegyelmi büntetés lehet:
 - a) **megrovás,**
 - b) **szigorú megrovás,**
 - c) **meghatározott kedvezmények, juttatások csökkentése, illetőleg megvonása,**
 - d) **áthelyezés másik osztályba, tanulócsoportba, vagy iskolába,**
 - e) **eltiltás az adott iskolában a tanév folytatásától;**
 - f) **kizárás az iskolából.**

Tanköteles tanulóval szemben az e)-f) pontban meghatározott fegyelmi büntetés nem alkalmazható.

Eljárás a dohányzás és az iskolába való késve érkezés ismétlődése esetén

Dohányzás

Az iskola egész területén tilos a dohányzás. Az iskola területét órák közti szünetekben nem lehet elhagyni, lyukas óra alatt szülői engedéllyel lehet.

Az ügyeletes tanárok az ügyeleti naplóba bejegyzik, ha a tanulót dohányzáson érik. Az osztályfőnök kézjeggyével ellátja a bejegyzést, és intézkedik az alábbiak szerint:

1. Az **első bejegyzés** után *beszélget* a tanulóval a kérdés súlyosságáról, és újjól ismerteti a tanulóval az iskolai eljárási rendszert.
2. A **második bejegyzés** után az osztályfőnök a *szülőket is értesíti*, és újjól ismerteti a szülőkkel az iskolai eljárási rendszert.
3. Az **ötödik bejegyzés** után az osztályfőnök *osztályfőnöki írásbeli figyelmeztetést* regisztrál.

5. A **tizedik bejegyzés** után az igazgató *igazgatói írásbeli figyelmeztetésben* részesíti a tanulót a szülők értesítésével.

Iskolába való késve érkezés

Az iskolában folyó pedagógiai folyamat: a nevelés és oktatás fóruma nemcsak a tanítási óra. Sok esetben van szükség arra, hogy a tanulókkal valami fontosat megbeszéljünk (a napirend változása, váratlan feladatok, óracsere, teremcsere, helyettesítések stb.). Ezért is fontos, hogy minden iskolapolgár betartsa a számára előírt időpontokat. A tanulónak 7 óra 55 percre kell az iskolába érkezniük, ezt az ügyeletes tanárok ellenőrzik. A késő tanulókat bejegyzik az ügyeletes naplóba. Az osztályfőnök kézjeggyével ellátja a bejegyzést, és intézkedik az alábbiak szerint:

1. Minden bejegyzés után beszél a tanulóval, és nagyon indokolt esetben a naplóba írt bejegyzés mellé: igazolt szót írhat aláírásával. Ekkor a tanuló mentesül az aznapi késés következménye alól. Az osztályfőnököt az ügyeletes tanár, az igazgatóság vagy a nevelőtestület beszámoltathatja az igazolás indokairól.

2. Az **ötödik igazolatlan késés** után az osztályfőnök *osztályfőnöki írásbeli figyelmeztetést* regisztrál.

3. A **tizedik igazolatlan késés** után az igazgató *igazgatói írásbeli figyelmeztetésben* részesíti a tanulót a szülők értesítésével.

A büntetések hatása a magatartás minősítésekre:

1. Ha a tanulónak van igazolatlan órája vagy osztályfőnöki írásos figyelmeztetése, magatartásának minősítése legfeljebb jó lehet.
2. Ha a tanulónak igazgatói szintű büntetése van, magatartásának minősítése legfeljebb változó lehet.
3. Érvényes tantestületi fegyelmi büntetés alapján a magatartás minősítése rossz lehet csak.
4. A büntetési tételek és az érvényes fegyelmi büntetések érvényességi tartama egy tanévre vonatkozik. Indokolt esetben félév után a büntetési tételek feloldhatók.

V. Az osztályfőnöki órákon és foglalkozásokon ajánlott témák és követelmények 24 témakörbe csoportosítva

Az egyes témák címe melletti (E) jel az iskola egészségnevelési programjára utal.

1. Pszichikus működésünk (E)

Cél

Mindazoknak az ún. lelki jelenségeknek a megismertetése, amelyek az ember viselkedésének vizsgálatához, megismeréséhez elengedhetetlenek. Legyen képes a tanuló elhelyezni a pszichikus megnyilvánulásokat az ész és érzés, az ösztönös és a tudatos rendszerében.

Követelmény

Minimális teljesítmény:

Az ösztönös és a tudatos cselekvés közötti különbségtétel, ezek felismerése

Tartalom

Fogalmak:

- Érzékelés, észlelés, figyelem, asszociáció. - Az ember, mint biológiai és társadalmi lény.
- Az ösztönök. A tudatosság. Az emlékezet.
- Mnemotechnikai eljárások, amelyek használata révén létrejön a bevésés és a felidézés kapcsolata.
- A képzelet. A gondolkodás lényege, fejlődése. Filozófiai kérdések a gondolkodással kapcsolatban.
- Az akarat, akarat tulajdonságok. A tévedések.
- A gondolatok és érzelmek kölcsönhatása. Életérzés, depresszió, szenvedély. Az érzelmek tanulása.
- Szeretet, szimpátia, gyűlölet, utálat, irigység, agresszivitás, frusztráció kezelésének lehetséges módjai.
- A nevelők felelőssége az agresszív és az intoleráns viselkedés észlelése esetén.

2. Személyiségünk (E)

Cél

A helyes önismeret kialakítása. A másik ember megértéséhez, tiszteletéhez szükséges képességek, felismerések kialakítása. Önmagunk felvállalása, mások bírálatának segítségként való elfogadása. Önbizalom, helyes önszeretet. Tolerancia a másság irányában.

Követelmény

Minimális követelmény:

- Tudja, hogy minden ember egyedi, hogy énünk egyes összetevői örökölték, mások megszerzettek.
- Legyen képes érvelni a másik ember személyiségének tisztelete mellett.

Tartalom

Fogalmak:

- személyiség, jellem, temperamentum, embléma, starthelyzet, rivalizálás, konformizmus, non-konformizmus, kompenzáció, önbizalom, szocializáció, önfelmentés.

3. Gondolkodás, kommunikáció, tanulás

Cél

Értékelje a tudáson kívül a kreativitást, a különböző szellemi képességeket.

Követelmény

A beszéd és a gondolkodás összefüggéseinek felismerése

Tartalom

Módszerek:

- Kommunikációs, metakommunikációs esetjátékok Rudas János Delphoi örökösei c. könyvéből
- A kommunikáció stílusa és hatékonysága, ill. A nem verbális kommunikáció c. részekből

Fogalmak:

- A megismerési folyamat összetett jellege. Érzéki és gondolati megismerés elválaszthatatlan volta. Kreativitás a megismerésben. A társadalmi kommunikáció szintjei és az egyes szintek jellemzői. A kommunikáció eszközei, az üzenetek adása, vétele: kódok, szimbólumok alapján. Az emberi kommunikáció szintjei: direkt-, metakommunikáció.
- A verbális és a nem verbális kommunikáció. Szembenézés, tekintet (tekintési szabályok) mimika, gesztusok. Kultúrák különbözősége és a kommunikáció.
- A tanulás, az emlékezet. Rövid idejű és tartós emlékezet. A megtanult ismeretek megőrzésének kérdésköre. Az ismétlés. A túltanulás. A motiváció. Negatív és pozitív motivációk. A programozott oktatás. Tanulási rendellenességek. A tanulás eredményének, a tudás felhasználásának kérdésköre. - Az intelligenciával párosuló megismerés okosságot, bölcsességet eredményezhet. E szavak jelentése, különbsége. A műveltség, intelligencia, okosság, bölcsesség fogalmának értelmezése.

4. Az emberi szellem

Cél

Legyen képes értéként kezelni a kíváncsiságot, a kérdezést.

Követelmény

Az emberi szellem néhány sajátossága.

Tartalom

Módszerek:

- Beszélgetések a hitről, az értékrendről, a világnézetéről stb. Szituációs játékok Rudas János Dephoi örökösei c. könyvéből, pl. az önfeltárás serkentése, ill. az Értékek és normák tisztázása című részekből.
- Az emberi szellem néhány sajátossága. Az emberi kíváncsiság. A kíváncsiság, mint genetikusan öröklött tulajdonság. Az ember, mint a világra nyitott lény. A nyitottság elvesztésének okai. A kérdezés jelentősége életünkben. Az erőfeszítés, melyet a kudarc is serkenthet. Önérdek, csoportérdek, globális érdek.
- Céljainkat felismert szükségleteink - érdekeink alapján fogalmazzuk meg. Annak végiggondolása igen nagy jelentőséggel bír, vajon önérdekünk, csoportérdekünk nem ellentétes-e a másik érdekeivel?
- Esélyeink jelentősen romlanak, ha a hit, a tudás, az állhatatosság, a lelkiismeretesség, a szilárd értékrendszer, vagy kreativitás hiányzik.
- Saját értékrendünket, céljainkat mindig vállalnunk kell. Nyitottság a világ változásaival kapcsolatban. A mindig új célok kitűzésének fontossága. Az önmegvalósítás lehetséges módjai, akadályok.

5. Az ember, mint értékelő lény

Cél

Legyen a tanuló nyitott az értékek felismerésére és elfogadására.

Követelmény

Legyen képes a megfontolt, meggondolt véleményalkotásra, mások józan, igazságos megítélésére. Ismerje a legfontosabbnak tartott értékeket.

Tartalom

Módszerek:

- Önismereti gyakorlatok, Rudas János: Delphoi örökösei c. könyvéből a Szerepjátékok, a Viselkedésváltoztatás, ill. a Vágyak tudatosítása, valamint az Értékek és normák tisztázása c. részekből. Beszélgetés tanárokkal a teljesítmények igazságos elbírálásáról, különböző foglalkozású emberekkel értékrendszerük sajátosságairól (pl. művészek, mérnökök, háztartásban dolgozó édesanyák, nyugdíjasok.)
- Színház, múzeum, tárlat-látogatások.
- Az értékelés az értékek segítségével történik. Az értékek az eligazodási pontok a számunkra. Az értékvállalás nem mindig tudatos, intenzitása is különböző. A család meghatározó szerepe az értékrend kialakulásában. Az "értékvezérelt magatartás", a nagyra tartott személyek követése tanulás útján jön létre. Az értéktanulás a felnőtt korban is folytatódik, megküzdünk értékeinkért, a fáradság árán megszerzett anyagi, szellemi, erkölcsi értékek jobban a mienkké válnak, mint amelyet a véletlen juttatott nekünk.
- Az értékelés szempontjai: igazság - hamisság (ki kinek hisz, az ezzel kapcsolatos előítéletek). Az értékelés nehézségei. Igazság és igazságosság. Az igazságosság szerepe a megállapodásokban, a terhek elosztásában, az anyagi javak elosztásában. Az illendő, nem illendő alapján történő "helyes - helytelen" megítélés. Az esztétikai megítéléshez használjuk a szép - rútság kategóriákat. A szépség, és fajtái: természeti szép, művészeti szép. Az ízlés, mint az esztétikai értékelés fontos szempontja. Miért szép? Kinek szép? Az ízlés, mint az esztétikai értékelés fontos szempontja. A kultúr sznob. A primitív. Az ízlés változásai. A divat.

- Nagyra tartott érték: a tudás. Vitathatatlan értékek: a szabadság, az egység, a munka, a szeretet. A tetszés - nem tetszés, rokonszenv ellenszenv.

Cél

Legyen képes a tanuló fontos helyzetekben a választási lehetőségek mérlegelésére, felismerni, indokolni maga és mások jó és hibás döntéseit. Különböző élethelyzeteket elemezve vázoljon fel különböző választási lehetőségeket, tudja megindokolni a döntések helyességét vagy hibás voltát.

Követelmény

Tudja, hogy az emberek mást és mást tartanak jónak és rossznak, valamint azt is, hogy sokféle értékben és normában megegyeznek.

Tartalom

Módszer:

- Esetelemzések a mindennapi életből, az iskolából, a családból. Értékkorientációs gyakorlatok az ELTE Tanárképző Főiskolai Kar A pedagógiai etika kérdései az Etika - pedagógusoknak c. jegyzetből (Tankönyvkiadó 1986. 70-87.p.) ill. Rudas János Segítő kapcsolat, Személyes kapcsolatok elmélyítése. Viselkedésváltoztatás ösztönzése c. részeiből.
- A gyermek néhány dologban választhat, dönthet. A felnőtt nem csak dönt, esetenként döntenie kell. A külső környezet hatására mérlegelés, megfontolás, választás, feladatállítást. Az elhatározás, amely a szándék és a tett között áll. A jó szándék és a tett összefüggései. A tetten belüli közvetlen eredmény és erkölcsi hatás. A sikertelenség erkölcsi eredményei. Az egyén felelőssége a cselekvések részleteiért, a belső munkáért, a tetteiért, a következményekért. Az egyén erkölcsi megítélésének kérdései (a szándék és a tett ellentmond egymásnak). A cselekvések fajtái: szabad és kényszerű cselekvések. A kényszer. Fajtái (külső és belső kényszer)

7. Mozgatóink (E)

Cél

Legyen képes felfedezni a különböző viselkedések és döntések mögött végighúzó mozgatókat.

Követelmény

Fontos mozgatók ismerete. A valahová tartozás élménye, ennek torzulásai.

Tartalom

Módszer:

- A Rejtjelek c. könyv egyes fejezeteit követő "gyakorlatok".
- Cselekvésünkben, magatartásunkban lévő megszokások, új és új "szerepteljesítések", divatok.

Cselekvéseink mozgatórugói együttesen a motivációk, azaz vágyak, törekvések, célok, megfeleléskészségek. Az európai kultúrában az eszmény a vágyak, célok és a megfeleléskészség harmóniája. A 10 motiváció, amely többé-kevésbé mindannyiunkat jellemez: - a kapcsolódás vágy

- információszerzés és elrendezés - tekintélykövetés
- feladatvégzés
- életcél - erkölcs
- szabadság - életmód
- dominancia - birtoklás

Egyéni szükséglet-kombináció, tartós beállítódások, orientációk. Ezeknek felelnek meg az egyes szituációkban produkált viselkedés-attitűdök. A motiváció tudatosságának, az önértékelés biztonságának függvénye az emberek befolyásolhatósága. A szuverén ember. A különleges hovatartozásból eredő normák, értékek tekintetbe vétele, elfogadása. Az emberek közötti különbségek egy általános, humanista közelítésmóddal hidalhatók át.

A befolyásolhatóság. A tömegkommunikáció manipuláló hatása. Az előítélet (keletkezése, a stigmatizáció, negatív beállítódás másokkal, pozitív a sajátunkkal). Az előítéletesség döntő okai: a frusztráció, negatív beállítódás másokkal, pozitív a sajátunkkal). Az előítéletesség döntő okai: a frusztráció, és annak folytán előálló szorongás, feszültség, agresszivitás, éretlenség mások iránt, a saját

értékek abszolutizálása, másokra erőltetése, gyanakvás, gyűlölet, elzárkózás, bűnbak-képzés. Az érintettek reakciói. A visszaút nehézségei. A megelőzés esélyei: a nevelés fontossága, az autoriter nevelés veszélyei. Az önálló ítélőképesség erősítésének fontossága. A gyerekek nevelésének alapelve legyen: azt keressük, ami közel hoz, és ne azt, ami elvlaszt.

8. Az egyes ember fejlődése (E)

Cél

Az ember fejlődésben való szemlélete.

Követelmény

Helyezzen el konkrét embereket (és önmagát is) a megfelelő életkori szakaszba, s állapítsa meg, mennyiben érvényesek rájuk az adott életszakaszok jellemzői. Következtesen határozott követelményeket állítva hozzá kell szoktatni a gyermeket egy racionális életrendhez, a parancsok és tilalmak teljesítéséhez.

Tartalom

Minimális teljesítmény:

- A különböző életkori szakaszok legfőbb jellemzői.
- Különböző szakaszok az ember életében. A személyiség érése. Életkori jellemzők, fejlődési szakaszok. Az ember és a környezet kölcsönhatásban. A személyiség komplexebbé válása.
- Az iskoláskor: az osztályban elfoglalt hely összefügg a tanulási eredményekkel. Az iskoláskor játékai. Pontos meghatározások, megfogalmazások.
- A serdülőkor: A biológiai érés és az ébredező nemi ösztön, mint e szakasz különleges jellemzője, a másodlagos nemi jellegzetesség megjelenése, érdeklődés a másik nem iránt, a társadalomba való belenövés, az idegrendszeri ingerlékenység, fáradékonyság. A fiúk kedvtelése az erő, ügyesség, szellemesség bemutatása. A "még nem felnőtt, már nem gyerek" kettőssége. Szellemi aktivitás felgyorsulása, kritikai képesség kibontakozása. Kritikus, önkritikus viselkedés. Példaképkérés, a valahová tartozás fontossága. A társadalmi élethez való kritikus viszonyulás, és a konkrét valóság hiányos ismerete. Az érzelmi élet túlburjánzása. A baráti kapcsolatok szerepe. Hajlam a filozofálásra.
- Ifjúkor: A serdülőkori változások stabilizálódnak. Az érdeklődésirányok megszilárdulnak. Pozíciókeresés. Különbségek az egyes társadalmi rétegek fiataljai között ebben a vonatkozásban. Az erkölcsi fejlődés 3 szakasza: a szokáserkölc, a szabályok vezérelte erkölcs és az elvek vezérelte szabályozás. Az egyénnél található szakaszok: az első szakasz erkölcsi meghatározottságú, cselekvési orientáltságú, differenciálatlan világgépre, a másodikban a kritikai szemlélet előtérbe kerül, a tapasztalatokat már összegezni kezdjük, a harmadik a világnézet által, elvek által vezérelt magatartás, gondolkodás, cselekvés.
- A megfelelő családi, iskolai, közösségi háttér szerepe. E háttérrel bontakoznak ki a beolvadás, a szembefordulás és a szintézis szakaszai - utóbbinál az a lényeges, hogy individuális képességeink, tehetségeink, stb. hogyan integrálódhatnak a közösségben. Mindennek feltételei: tökéletesedő önismeret, a kontrollált akarat, érzelmek, az egészséges önszeretet, az empátia tudatos fejlesztése, egyszóval: a tudatos önformálás.

9. A család egészsége (E)

Cél

Az egészséges életvitel alapelveinek elsajátítása

- Igényesség kialakítása a környezetük, testük tisztántartására. - Értsék meg a tisztaság betegségmegelőző hatását.
- Legyenek képesek szabadidejüket ésszerűen megtervezni. - A környezetbarát módszerek alkalmazása.
- A szexualitás élettani, lelki és etikai vonatkozásainak megismerése
- A baleseti források felismerése, és elkerülésének lehetősége

Követelmény

A tanuló

- tudja a napirendjét helyesen kialakítani.
- ruházódása feleljen meg az öltözködés egészségügyi, higiéniai és esztétikai követelményeknek
- ismerje az egészség fogalmát, értékét és megőrzésének szabályait, módjait.
- legyen igényes a teste, ruházata és a közvetlen környezete tisztántartására és gondozására.
- külseje legyen ápoltságos.
- ismerje a szexuális úton terjedő betegségek elleni védekezés módjait
- ismerje a fogamzásgátlás módjait.
- gyakorolja be a veszélyelhárítás módszereit.
- tudjon baleset esetén segítséget nyújtani.

Tartalom

- Ápoltság (korszerű testápolás) - a ruházat tisztántartása.
- Környezeti tisztaság
- Helyes napirend, életmód
- Az egészségmegőrzés társadalmi jelentősége
- Gyermekvállalás felelőssége.
- Szexuális úton terjedő betegségek
- A felelőtlen partnerkapcsolatok.

10. Elsősegélynyújtás

Az elsősegélynyújtás téma feldolgozása az iskolai védőnő által összeállított tematika alapján történik.

Cél: A leggyakrabban előforduló sérülések felismerése, ellátásuk módszereinek elsajátítása

Követelmény:

A tanuló:

- legyen képes a leggyakoribb sérüléseket és az egészséget illetve életet veszélyeztető állapotokat felismerni.
- ismerje az ellátás korszerű módszereit és a segélyhívás lehetőségeit.

Tartalom

Téma	Tartalma
Anatómia és élettan	Keringés szervrendszere Légzés rendszere Csont- és vázrendszer
Veszélyhelyzet felismerése	Elsősegélynyújtás láncolata Általános szabályai Elsősegélynyújtó feladata Állapotfelmérés, betegvizsgálat Életveszélyre utaló jelek felismerése Mentőhívás kritériumai Légút biztosítása, stabil oldalfektetés
Betegvizsgálat Stabil oldalfektetés Légút biztosítása	Gyakorlat
	Alapszintű újraélesztés 2011. protokoll (Felnőtt BLS 2011.)

Téma	Tartalma
Újraélesztés	Eszméletlen beteg Légúti idegen test tünetei és eltávolítása - Köhögés (hatékony / nem hatékony)
Mechanikus sérülések	Elsősegélynyújtó védelme (maszk, gumikesztyű stb.) Sérülések fajtái és ellátásuk Vérzések, osztályozása, csillapítása ellátása, kötözések Sebellátás alapelvei Törés, zúzódás, rándulás felismerése, ellátása
Mechanikus sérülések	Gyakorlat
Mechanikus sérülések	Égések, osztályozása, ellátása Ájulás, shock tünetei, felismerése, ellátása Mérgezések (alkohol, drog, egyéb vegyszer okozta – lúg, sav) Elektromos áram okozta sérülések, ellátása, mentőhívás, kórházi kivizsgálás

11. Munkaszervezés (E)

Cél

- A családi szerepek bemutatása régen és ma
- Felelősségvállalás a napi feladatok ellátásában.
- A munkaszervezés (pihenés, teljesítmény) környezeti hatások bemutatása.
- A környezetbarát munkavégzés és a háztartási megtakarítási lehetőségek felismerése.

Követelmény

A tanuló:

- Ismerje a környezetbarát módszereket a munkavégzésben, az energia felhasználásában és a hulladékgyűjtésben

Tartalom

- Munkamegosztás a családban régen és ma.
- Háztartási munkák szervezése (megtervezése) napi, heti, évi munkák.
- Környezetbarát munkavégzés.
- Javaslatok víz, levegő, talaj védelmére, zaj csökkentésére, energia nyersanyag megtakarítására, hulladék eltávolítására, újrahasznosítására.

12. Háztartás-, pénzgazdálkodás

Cél

A gazdálkodással kapcsolatos összefüggések felismerése, a pénz jelentősége.

- A családi jövedelemforrások megismerése.
- Az önálló vállalkozási kedv felkeltése.
- A háztartási jövedelmek eredetéről, összetételéről alapvető tájékozottság kialakítása.

Követelmény

A tanuló:

- tudja a piaci árakat elemezni, az árat és a minőséget összehasonlítva ésszerűen dönteni.

- tudja a rendelkezésre álló jövedelmeket beosztani.
- tudja a bevétel, kiadás tervezési módját.
- vegye számba az ésszerű takarékoság lehetőségét.
- ismerje a család pénzgazdálkodását.

Tartalom

Háztartásjövedelmek összetétele, eredete.

- Háztartások bevétele, kiadása,
- Takarékosági lehetőségek (kosztpénzzel, munkával, idővel)
- Pénz-megtakarítási szolgáltatások.

13. A pályák szubjektív követelményei

Cél

- Tudatosítani a tanulóknak, hogy képességeik, tulajdonságaik, illetve a pálya iránti érdeklődésük megfelel-e a választott pálya munkaprofiljának.
- Képesé tenni a tanulókat arra, hogy felismerjék, van-e olyan belső tulajdonságuk, amely eleve kizárja a minimálisan szükséges eredményességet az általuk választott pályán.

Követelmény

- A tanuló ismerje meg az eredményes munkavégzés pszichés összetevőit.
- A tanuló tudja, hogy az emberek különböznek egymástól, képességeik, érdeklődési körük és szerénységük sajátos volta tekintetében - s ezeknek az ismertetőjegyeknek az alapján minden ember egy sor pályára alkalmas.
- A tanuló tudja, hogy a pályák mindegyike képességek, érdeklődési körök és a személyiség jellemző struktúráját igényli. Mindkét oldalon azonban van egy bizonyos tűréshatár, így mind az egyén egy sor pályára alkalmas és minden pálya bizonyos mennyiségű ember számára hozzáférhető.

Tartalom

- kedvelt tevékenységlista összeállítása alapján kedvelt pályák gyűjtése - a kedvelt pályákhoz szükséges képességek gyűjtése
- érdeklődési irányokhoz kedvelt pályák gyűjtése - értékeld saját képességeidet
- saját képességeihez és érdeklődéséhez konkrét pályajavaslatok kidolgozása
- fogalmazd meg, milyen képességek kellene ahhoz, hogy sikeresek és elégedettek legyünk a munkavégzés során
- fogalmazd meg, hogyan végzi az ember a munkáját, ha mind képességeinek, mind érdeklődésének megfelel
- milyen okai lehetnek a munkahelyi stresszhelyzetek kialakulásának - értékeld ezeket pozitív és negatív vonásai szerint
- hogyan vezethetőek le ezek a feszültségek

Fogalom:

- képességek:
- térbeli gondolkodás,
- nyelvi kifejezőkészség
- számolási készség
- pszichikai teherbírás
- kézügyesség
- ötletgazdagság
- kapcsolatteremtési képesség

14. Pályaismeret

Cél

A tanulók ismerkedjenek meg azokkal a kifejezésekkel, amelyek közös alapot teremtenek a későbbi munkában. Tájékozódási képesség a tovább, illetve szakmatanulás lehetőségeiről.

Tartalom

- foglalkozás
- hivatás
- Munkaköri beosztások, követelmények
- Pályaképek - pályatükrök
- Pályaszintek,
- Pályaalkalmasság

Tevékenység:

- értelmezze és indokolja a külön fogalmakkal való jelölés fontosságát - foglalkozási családfa készítése
- egy családtagja életútjának bemutatása a megismert fogalmaknak differenciált alkalmazásával
- fogalmazza meg, mi a különbség a foglalkozás és a hivatás között és soroljon fel rájuk példákat
- gyűjtse össze hol, milyen pályaválasztási ismeretforrás található
- a választott pályára vonatkozóan gyűjtse össze, hogy milyen tevékenységeket végeznek az ott dolgozók, milyen eszközöket használnak, milyen az adott pálya pszichikai és fizikai követelményrendszere és környezeti feltétele

15. Kapcsolatok (E)

Cél

Legyen a tanulónak világos képe a szerepéről és hovatartozásairól. Tudatosítsa, milyen a viszonya másokhoz, hogy kiért, miben és mennyiben felelős. Próbálja megítélni, milyen jelekből lehet következtetni egy-egy megnyilvánulás igaz vagy hamis, önzetlen vagy önző voltára. Az életből és a műalkotásokból vett példák segítségével ítéljen egy-egy esetet. Tudjon érvelni a gondosan kiválasztott és mély társas kapcsolat értékessége mellett.

Követelmény

Fogalmak:

- a kontaktus-teremtés, család, reprodukció, szocializáció, kollegialitás, játékelméletek,
- kötődési formák, szerepelvárások, ambivalens, önzés, hiúság, gyűlölet, irigység, hízalgés, féltékenység.
- Alapvető kapcsolatfajták: tárgyakhoz való viszony, tárgyaink (intim, használati, gyerekkori). Viszonyunk az élőlényekhez (háziállatok, állattartás, felelősség). A másik ember jelenléte, a tömeg hatása, véletlen találkozások, alkalmi ismeretségek. A kapcsolatteremtéshez szükséges erények. - Az emberek összetartozásának külső jelei. A társasági és társas élet jelentősége.
- A család. A közös háztartás, az egy fedél alatt élés. A család, mint a társadalom alrendszere. Elismert (elvárt) funkciói: reprodukciós, szocializációs, feszültségoldó, gazdasági, "politikai". A funkciók súlya történelmi koronként és helyenként változó.
- A család ún. életciklusai:
- az újházias családja - a csecsemős család
- a bölcsődés- óvodáskorú gyermekes család - iskolás korú gyermekes család
- a felnövekedett gyermekeit kibocsátó család
- a magukra maradt, de még aktív szülők családja - a már inaktív házaspár családja.
- Munkakapcsolatok:
- A vállalati munkakapcsolatok pszichológiája és etikája. Kollegialitás.
- Alá- és fölérendeltségi viszonyok. A mai munkakultúra.
- A barátság, mint emberi szükséglet. Funkciói. Játékelméletek. Különböző játékfajták. Az emberi kapcsolatban döntő jelentőségű a szerepek betöltése. A környezet ún. "szerepelvárásai". A régi szerepek helyett időről-időre újakat kell tanulnunk, és a régieket elfelejtenünk. A több szerep együttes betöltéséből adódó zavarok. Szereptévesztések. Szerep- megfelelési gátoltság. Szerep eltávolítások. Férfi-női szerepelvárások. Foglalkozási szerepek. Családi szerepek. Szerepzavarok a családban, a társadalomban.
- A kapcsolatcultúra elemei: alkalmazkodóképesség

- becsületesség és felelősség
- hűség és áldozatkészség
- szeretet
- figyelmesség, együttérzés, bizalom
- hála és hálátlanság.
- Együttműködés és verseny. A nyeres- pozitív hatással van önbecsülésünkre. A közös siker a csoportok összekovácsolója. Az állandó vereség negatív hatású. A közös kudarc megutáltatja az embereket egymással. Együttműködés a bizalom jegyében. Konfliktusok, ha egymást kizáró célok vezetnek a feleket. Az álkonfliktusok leleplezése. Érdek- és értékkonfliktusok. A vezetők hatalmi rivalizációja. Stíluskonfliktusok különböző felfogású emberek között. Az önzés. A hiúság. A gyűlölet. Hízelgés. Irigység. Féltékenység. A "fúrás". A kapcsolatok hiánya: a magányosság.

16. Közösség és társadalom (E)

Cél

A tanuló legyen képes meglátni a lehetőségeket és a feladatokat a közjó és az emberi jogok érvényesítésére. Tudjon érvelni az élet kereteinek értelmes kitöltése, a hosszabb távú célok kitűzése és rövid távú célok megvalósítása mellett.

Követelmény

Lássa a hogyan élünk, és miért élünk különbözőségét és kapcsolatát.

Tartalom

Módszer:

- Beszélgetések arról, hogyan látják a tanulók saját generációjukat, a szülők, a nagyszülők generációját, az általuk közvetített értékek használhatóságát. Milyen értékeket gondolunk állandónak, s melyeket vélnek megváltozni korunkban. Pl. mit jelent számunkra a haza, mint közösség, hogyan látja - kritikailag - szűkebb-tágabb környezetét, mint megtartó közeget, mitől barátai a barátai, kiket tekint referenciamérvényeknek, kiknek véleményét, tanácsait fogadja el.
- Az állati és emberi társadalom különbözősége. A közösség, mint önmagunk megvalósításának terepei: bölcsődei, óvodai csoport, család, iskolai osztály. Később munkahely, sport- kulturális-, vallási szervezetek.
- A közösség fajtái:
- párkapcsolatok
- szélesebb közösségek
- önkéntes társulások tagjai
- Másfajta csoportosítás is lehetséges. Más felosztások:
- Az egyén helyzete a közösségekben, a csoporton belül elfoglalt hely
- A „mi” tudat. A csoport-tagság. Az egyén lehetőségei a közösségben. A konformizmus, nonkonformizmus problémája. Az egyén és a közösség lehetnek-e, lehetnek-e ellentétes kategóriák? A nagy egyéniségek szerepe az újfajta közösségek kialakulásában. Csalódás a közösségben. Ragaszkodás a csoporthoz, szakítás a közösséggel. Túlélési stratégiák. A közösségek pusztulása és a nagyvárosi élet. Értelmes élet - értelmes keretek keresése, ami pozitív deviancia válságkorokban. A "Hogyan élünk?" "Miért élünk?" kapcsolata. Életszínvonal, életmód, életminőség összefüggései. A művészet, az erkölcs, a vallás hagyományainak szerepe a nehéz korszakok túlélésében. A társadalom küzdelme a negatív devianciák ellen. Frusztrációk, reménytelenség, közösségekből való kiszakadás. Távoli modellek, irányjelzők, receptek a megújuláshoz: a keleti filozófiák, vallások. Az európai értékek: szabadság, egyenlőség, testvériség mai jelentése. A jóléti állam modelljei, szociális gyakorlata és elméletei. Az új társadalmi szerződés igénye. Az emberi jogok XX. és XXI. századi jelentése. A kormányok kötelessége, feladatai Magyarországon az ifjúság szocializációjával kapcsolatban. A polgárosodási folyamat előnyei és hátrányai koncentráltan jelentkeznek a fiatalok életében. A családok erőforrásai, anyagi tartalékai kifulladásban vannak. Sok fiatal kerül a vesztesek oldalára.
- A pályakezdési lehetőségek romlása. Az ifjúságpolitika megújításának szükségessége. A jövőkép kimunkálásának elengedhetetlensége. A generációk kapcsolata és a bizalom újratemtése, mint az

együttes jövő közös megteremtésének nélkülözhetetlen garanciái.

17. Bizalom, remény, boldogság, ünnep, szépség (E)

Cél

Példákkal érzékeltetni és megkülönböztetni a pesszimizmust a cinizmustól, a boldogulást a boldogságtól, az örömet az élvezettől. Különböző vicceket, paródiákat, anekdotákat elemezve meg kell különböztetni egymástól a vidámságot, a játékosságot és a maró gúnyt.

Követelmény

A tanuló ismerje környezete legfontosabb ünnepeinek értelmét és értékét. A hasznos mellett ismerje fel a szépség és a művészet szerepét az ember életében.

Tartalom

Módszerek:

- Csoportjátékok, önismereti gyakorlatok Rudas J. könyvéből Az interaktív gyakorlatok, a csoportkohézió erősítése. Érzések kifejezése egymással szemben, Hatalom és befolyás részekből.
- A konzolidált, "élhető élet" összetevői. A létbiztonság, és ennek összetevői. Az emberi jogok egyik legfontosabbja, a munkához való jog. A közbiztonság - az államnak garantálnia kell! Biztonságérzet az intim szférában: a stabil partnerkapcsolat, rokoni, baráti kapcsolatok stb. jelentősége az ember életében. A hosszú távú kapcsolatok szükségessége. A bizalom. Bizalom a magánéletben. A bizalom szerepe az üzleti életben. Bizalom és politika. Derűlátás és borúlátás. Az élet szeretete. Önmagunk vállalt szeretete. Az élet örömei. Szellemi és fizikai (érzéki) örömök összhangjának tudatos keresése. A mértékletes élet fontossága, a mértékhatárok egyénenként változnak. Az értelem szerepe a vágyak és kielésük szabályozásában. A civilizált ember. Tanácsok a boldoguláshoz. Egyik tanács: az ember törekedjék arra, hogy értsen ahhoz, amit csinál. Minél tudatosabb a céljait illetően, minél inkább látja a tevékenysége végét, minél jobban rendelkezik az eléréséhez szükséges eszközökkel, annál biztosabb lehet a pozitív kifejtésben. Hozzáértés, tudás, szabadság. A bátorságra, igazságosságra, bizalomra is gyakorlás útján tehetünk szert. A csalódások, mint életünk velejárói. A tevékenység szerepeink gyakorlása, elsődlegessége. Minden nehéz élethelyzetből csak aktív cselekvéssel, döntések sorozatával juthatunk tovább. A cinizmus - meggyőződés, hogy a külső (s meglehet, belső) feltételek hiánya miatt céljaink elérhetetlenek.
- A boldogság, az egészség, jó családi élet, szerencsés pályaválasztás. A szép, a jó, az igaz hármas egysége. Önzetlenség. A boldogtalanság elkerülésének egyik feltétele az erkölcsi elkötelezettség. A humor, a játszani tudás fontossága az életben. A humor forrásai, a „belüllét”, a cinkosság, az összevetni tudás. A humor - az általános humorérzék - az élet nevezhető momentumainak megragadni tudása - az élet segítője. A játék fontossága, célja. Mozgás és játék. Nyelv és játék. A játék és rend. Játékszabályok. Az ünnepi játékok, fesztiválok, évfordulók, világnapok fontossága a közösségek, népek, az emberiség életében. Az ünnepek funkciója. Ünnep és hagyomány. Ünnep és játék. Az ünneplés módjai. A hagyományok időnkénti változtatásának szükségessége. A játék, az ünnepek okozta öröm, kielégülés elemzése. Öröm és szenvedés elválaszthatatlansága. Játék és kockázat (a testi és lelki erő, az önbizalom növeli az esélyeket). A művészet élvezetének kérdései, alkotás és befogadás. A másikkal való azonosulni tudás kérdései. A művészeti alkotás élvezetéhez sok kell abból, ami a boldogulni tudáshoz is kell: hasonló érzelmek, élmények, célok.

18. Rend és szabadság (E)

Cél

A tanuló legyen képes megkülönböztetni a „rendet szülő szabadságot”, a korlátoktól való szabadságot és a szabadosságot.

Követelmény

A meghatározottság és a szabadság összefüggése, a külső és a belső szabadság különbözősége.

Tartalom

Módszerek:

- Eszmecserék, irodalmi művek, versek (Pl. József Attila versei), Semprun: A nagy utazás (megfilmesítve is) vagy Bradbury: Fahrenheit 451 (megfilmesítve is)
- „Jöjj el szabadság, te szüld nekem rendet!” A rendet szülő szabadság emberi szükséglete. A „rend” különböző értelmezése.
- Rend a diktatúrában, „rendpártok”.
- A szabadság és a rend elválaszthatatlansága a demokráciában. Az ember csak konszolidált társadalomban tud nyugodtan tevékenykedni.
- A béke, mint a „jó” rend előfeltétele. Béke, amely más, mint a „békeharc”.
- A rendetlenség, ennek jelentései a magánéletben (rendet kell teremnem az életemben!). A "rendesség, mint a szocializáció során elsajátítható személyiségvonás (megnyilvánul pl. dolgaink téri elrendezésében, az időbeosztásban és még számtalan dologban - az élethelyzetek "rendezésének" mikéntjében). A rend fontossága az egyéni élet és a társadalom életének különleges periódusaiban (betegség, háború stb.). A rend társadalmi jelei: születésszám, halálozási ráta, betegségstatisztikák pozitív vagy negatív alakulása. A rend fontossága az emberek tömeges jelenlétét igénylő eseményeken (pl. sportmérkőzéseken).

19. Élet és halál (E)

Cél

A tanulóknak legyenek elemi fogalmaik az élet végességéről és a folytatására vonatkozó legfontosabb elképzelésekről.

Követelmény

Legyen képes a megismert válaszkísérletek figyelembevételével valamiféle választ adni az ember (és saját) végességére. Hasonlítsa össze különböző "túlélési" elképzeléseket, köztük a különböző vallások válaszait a halál kérdéseire.

Tartalom

Módszer:

A nagyszülők, szülők elbeszélése alapján próbálja rekonstruálni a kort, amelyben ők éltek. Hogyan képzeleli a jövőt, a magáét, a gyermekeiét, az országét, a nagyvilágét.

A filozófia az állandóság és a változás problémájáról, a költészet a változásról, az elmúlásról, Augustinus az időről. A múlthoz való helyes viszonyulás - folyamatosság és megszakítottság, értékek "átmentése". A jelen értékelésének kritériumai. Jövőképek: Optimizmus - pesszimizmus. Elgondolások a világ, a nemzet jövőjéről. - Elképzelések az "életen túli" életről. Túlvilág-elképzelések, mitikus és vallásos "másvilágok". Bizakodás a túlvilági életben, a görög, a mohamedán, a keresztény túlvilág. - A téri-idői végtelenség problémája. Meddig tudunk visszaemlékezni saját múltunkra? Meddig tudjuk családfánkat visszavezetni? Meddig tervezzük jövőnket? Mit akarunk az élettől? A halál "túlélésének" esélyei.

A halál. Az élet utolsó mozzanata. Epikurosz tanácsa a halál fogadására. - Az egyéni élet elmúlása. A szívhalál és az agyhalál. Mikor kezdünk gondolni a halálra? Az első valószínű veszteség-élmény: a nagyszülők elvesztése. - Szeretteink halála - fájdalmas és megoldhatatlan probléma - az előállt helyzet ellentmond minden megszokottságnak. Bizonyos egyéni állapotok (betegségek) és szituációk (fizikai veszélyhelyzetek, rossz közbiztonság, egzisztenciális bizonytalanság, a megélhetés drámai romlása) előrevetítik a saját halálunk képzetét. - Foglalkozások, amelyeknél gyakorta kell szembenézni a halállal (orvos, katona). - A természethez közelebb álló emberek "normálisabb" viszonya a halálhoz, az elmúláshoz.

A kiüresedés folyamata. A halállal való profán szembenézés. Az eutanázia. - Passzív eutanázia: nem követnek el mindent a szenvedés ill. a pusztá vegetálás meghosszabbítására. - A méltó halál problémája. Titkolózás, egymás "kegyes" becsapása - mint fölösleges szokások. Az őszinteség - A vallások a halálról. A haldokló és a hátramaradók. A gyász megfelelő módjai korunkban. - Devianciák: a halál, mint csábítás, öngyilkos szekták. Drogfogyasztás, öngyilkosság.

20. Hit és vallás (E)

Cél

Tudjon a tanuló érvelni saját meggyőződése mellett. Legyen képes mások meggyőződését tiszteletben tartani.

Követelmény

Lássa a meggyőződés, a hit, a világnézet és a vallás szerepét életünkben.

Tartalom

Módszer

- Amennyiben kellő ismeretet érzünk a birtokunkban erről a témáról - a különböző vallást meggyőződéssel hívó tanítványokkal beszélgetés adott valláserkölcsei, stb. témakörökben, "ökomenikus" viták, dialógusok a minden ember számára fontos kérdésekben (pl. magzatelhajtás, szervátültetés, eutanázia), vagy a munkára, a boldogságra, az erényre az érdemre vonatkozó nézetek, vagy a házassággal, a neveléssel kapcsolatos felfogások.
- Hit olyan magasabb hatalmakban, amelyek a világot uralják. Mi válhat ilyen "magasabb" hatalommá? Égitestek: Föld, Nap, Hold, csillagok. Természeti jelenségek: tűz, víz (tenger, folyó), utóbbiak istenek eszközeiként is szerepelhetnek.
- Mitológiák. Támadás a mitológiák ellen. A vallások: olyan kollektív képzetek, amelyek az ember világmagyarázó szükségletének kielégítésére szolgálnak. Kollektív képzetek, amelyek az embernek a transzcendenciától való függésén alapulnak.

Funkció:

- A világmagyarázatok szerint a természeti és társadalmi rendet istenek alkották, életünket is ők szervezik és a világ feletti hatalmat általunk megismerhető, törvényszerű módon gyakorolják. A vallásos közösségek: Integrálják, közösségé kovácsolják a hívők gyülekezetét (a nyáj). A hívők számára előírt rítusok által a hívők nem csak Istennel, de az egyházakkal is "függőségi" viszonyba kerülnek. A vallások szabadságfelfogása szerint az istenek (Isten) keresztezhetik, ellentétükbe fordíthatják stb. terveinket. (Ember tervez, Isten végez.) A vallások sokfélesége. Az egyházak egymáshoz való viszonya a történelem során. Mai törekvések az ortodox és a katolikus egyház közeledése irányába. A keresztény vallás megújítóinak célja. A vallások a transzcendens hatalmakat befolyásolni is kívánják a saját törvényeik által előírt rítusokkal. Kapni akarnak és adnak egyben: imádságot, áldozatokat stb.
- A dogmatikus és nem dogmatikus vallások különbözősége: a keleti vallásoknál az örök korforgás, az örök visszatérés, a metamorfózis-hit. A nyugati vallások a történelem végében: a Megváltó eljövételében (vagy újra eljövételében) hisznek.

21. Élet a családban (E)

Cél

A családi élet értékeinek felismerése

- Az emberi életszakaszok, generációk kapcsolatának a megismerése
- A családi hagyományok, ünnepek tisztelete.
- Felelősségérzet kialakítása a napi feladatok ellátásában.
- Tájékozottság a szolgáltatások használatában.
- Humánus, udvarias magatartás kialakítása a kortársakkal és a felnőtt-gyermek kapcsolatokban.
- A családi, iskolai, hivatalos viselkedés szabályainak alkalmazása.

Követelmény

A tanuló:

- Vegyen részt a családi munkamegosztásban.
- Ismerje a család értékeit.
- Segítse az idősebbeket.
- Legyen jártas az ünnepek tervezésében, szervezésében.

Tartalom

Családi élet értékei.

- Konfliktusok elkerülése, feloldása, együttműködés a családon belül, felelősség, önévelés, példamutatás, alkalmazkodás, megbecsülés.
- A család szerkezete, funkciói, gazdasági, szocializációs-emberi, családi életszakaszok, a többgenerációs család.
- Harmonikus együttélés a családban. Családi célkitűzések.
- Emberi életszakaszok. Generációs kapcsolat, egymás segítése.
- Családi hagyományok, ünnepek.
- Életcélok megvalósulása, előfeltétele.

22. Családi szabadidő tervezése (E)

Cél

A szabadidő kulturált, igényes, egészséges eltöltésének a megszervezése.

- Annak megértése, hogy az okos szeretet, a türelem az alapja a helyes gyermeknevelésnek.
- Tájékozottság a nemzeti, állami, vallási és családi ünnepekről és hagyománytisztelő viselkedési formák kialakítása.

Követelmény

A tanuló:

- tudja szabadidejét kulturáltan, egészségesen hasznosítani * ismerje az állami, vallási, családi ünnepeket.
- tudjon ezek hagyományaihoz megfelelően viselkedni. * kerülje a káros szabadidő tevékenységeket.

Tartalom

Családi szabadidős tevékenység szervezése, tervezése.

- A szabadidő értéke, fontossága.
- Külső tényezők hatása a szabadidős szokásokra és kialakulásukra.
- Játék szerepe a szülő és gyermek kapcsolatában.

23. Gazdálkodás

Cél

A háztartás megtakarítás szükségességének belátása.

- A családi költségvetés készítése
- Háztartási ügyintézésrel kapcsolatos feladatok megismerése.

Követelmény

- Legyen jártas a bevétel-kiadás tervezésében
- Tudja a takarékosági lehetőségeket.
- Legyen készsége a vállalkozási tevékenységre.
- Tudjon költségvetést készíteni.
- Legyen jártas a háztartással kapcsolatos ügyek intézésében.

Tartalom

A költségvetés készítésének szempontjai.

- A piac alakulása, árak összehasonlítása.
- Háztartással kapcsolatos ügyintézés.

24. Tájékozódás a munkaerőpiacon (E)

Cél

- Megismertetni a tanulókkal jelenlegi társadalmi gazdasági folyamatait, s az ezzel járó szerkezeti átalakulások tendenciáit.

- Feltárni a tanulók előtt a piacgazdaság kialakulásának okait és működésének jellemzőit.
- Az emberi munka és a társadalmi viszonyok összefüggéseinek feltárása.
- A tanulókat az iskolaválasztás, illetve a munkába állás megkönnyítését szolgáló ismeretek és készségek birtokába juttassuk.

Követelmény

- Ismerje hazánk foglalkoztatási és az EU viszonyait
- Tudja, hogy lakóhelyén milyen foglalkoztatási lehetőségek vannak.
- A tanuló ismerje azokat a megjelenési és viselkedési formákat, melyek egy álláskereséskor elvárhatóak (személyes megjelenés, ápoltság, tisztaság, modor, beszéd, viselkedéskultúra)
- Tudjon tájékozódni álláskereséskor.

Tartalom

- Régi és új foglalkozások
- Divatos és kényszerpályák

Tevékenységek:

- gyűjtsön adatokat Magyarország és az EU egyes országainak foglalkoztatási helyzetéről - sorolja fel a munkaerőpiac résztvevőit
- derítse fel lakóhelye munkaerőigényeit
- látogasson el a legközelebbi Munkaügyi Központba, illetve kirendeltségbe - ismertesse milyen eljárási szakaszokon esik át a Munkaügyi Központban vagy kirendeltségben egy munkanélküli
- milyen jogai és kötelességei vannak a munkanélkülieknek
- meddig és milyen járandóságok illetik meg a munkanélkülit, tájékozódjon a település önkormányzatánál a várható munkahelyteremtésekről, a közeljövőben beinduló vállalkozásokról, a tervezett beruházásokról
- rendezzünk vitát arról, hogy milyen előnyei, illetve hátrányai vannak a munkanélküliségnek
- Továbbtanulási lehetőségek és irányok
- Új foglalkozások kialakulása, kialakítása
- Vállalkozások
- Munkahely keresési stratégiák
- Állásajánlatok értékelése

Tevékenységek:

- készítsen interjút egy olyan foglalkozást végző emberrel, amelyet maga is szívesen folytatna
- gyűjtsön információkat saját iskolája szolgáltatásairól, ezeket rendszerezze és használja alapul tapasztalatait jövőben iskolája kiválasztásakor
- tájékozódjon lakóhelye továbbtanulási és képzési lehetőségeiről - feladatok és elvárások tisztázása
- önéletrajz írása, bemutatkozó levél készítése
- fogalmazza meg, hogy az álláskeresés folyamatában milyen magatartási és viselkedési formák célravezetőek, egy pályakezdőnek milyen beilleszkedési nehézségei lehetnek egy munkahelyen

Fogalmak

- munka, mobilitás munkaerőpiac
- Munkajog

Tevékenységek:

- mondjon szempontokat a munka értékelésére
- soroljon fel munkavállalói és munkáltatói érdekeket
- tanulmányozza és elemezze a Munka Törvénykönyvének főbb részeit

Fogalmak:

inaktív, munkaerő-gazdálkodás, munkaerő-politika, munkaerőmozgás, migráció, kontraszelekció.

Az alábbi táblázatban óraszám-ajánlást fogalmazunk meg a gimnáziumi évfolyamokra a fenti témák beillesztéséhez.

Témakör	9/Ny	9.	10.	11.	12.
1. Pszichikus működésünk (E)	1	1	1		
2. Személyiségünk (E)	1	1	1		1
3. Gondolkodás, kommunikáció, tanulás	1	1	1	1	
4. Az emberi szellem		1	1		1
5. Az ember, mint értékelő lény	1	1	1	1	1
6. Az ember, mint erkölcsi lény	1	1	1	1	1
7. Mozgatóink (E)	1	1	1	1	
8. Az egyes ember fejlődése (E)		1		1	1
9. A család egészsége (E)		1	1	2	1
10. Elsősegélynyújtás		1	1	1	1
11. Munkaszervezés	1	1		1	1
12. Háztartás és pénzgazdálkodás			1	1	1
13. A pályák szubjektív követelményei			1	2	2
14. Pályaismeret			1	1	1
15. Kapcsolatok (E)	1	1	1	1	1
16. Közösség és társadalom (E)	1	1	1		1
17. Bizalom, remény, boldogság, ünnep, szépség (E)	1	1	1		
18. Rend és szabadság	1	1	1		1
19. Élet és halál (E)				1	1
20. Hit és vallás (E)		1		1	1
21. Élet a családban (E)		1	1	1	1
22. Családi szabadidő tervezése (E)		1			
23. Gazdálkodás	1	1	1	1	
24. Tájékozódás a munkaerőpiacon (E)			1	1	1
Összes tematizált óra	12 óra	19 óra	19 óra	19 óra	19 óra

VI. Az osztályfőnöki órák feladatai évfolyamonként csoportosítva

A következő részben a gyakorlat oldaláról közelítjük a 24 pontban leírt fejlesztéseket, és az iskolai rendezvénynaptárhoz, hagyományos iskolai feladatokhoz igazítva adjuk meg az osztályfőnöki munka tartalmát.

Kilencedik nyelvi előkészítő évfolyam

A nyelvi előkészítő évfolyamon évi 36 osztályfőnöki óra áll rendelkezésre.

Az iskolai rendezvénynaptárból adódóan a 9. nyelvi előkészítő évfolyam **rendkívüli feladatai:**

- a) Csipetke**
- b) Karácsonyi készülődés**
- c) Projektnap előkészítése**
- d) Iskolai nagy faliújságra dekorációk készítése.**
- e) A következő tanév iskolai rendezvényeinek elosztása május hónapban.**

9/NY.1. ISMERKEDÉS EGYMÁSSAL, AZ ISKOLÁVAL ÉS A VÁROSSAL

Kb. 4 óra

- * Mit várok az iskolától?
- * Mitől félek az új közösségben? Bemutatkozás pl. címerkészítéssel
- * Az iskolai Házi rend megismerése
- * Délutáni elfoglaltságok, szakköri jelentkezések
- * Lovassy színházbérlet
- * Veszprémi séta: a műemlékek és közintézmények bemutatása
- * Menza
- * Énekkar, sportkörök
- * Éves osztályprogram tervezése (elfogadtatása szülői értekezleten a szülői közösséggel)

9/NY.2. ISKOLATÖRTÉNET, AZ ISKOLA HAGYOMÁNYAI, ISKOLAI RENDEZVÉNYEK

Kb. 2 óra

- * Lovassy László élete
- * Az iskolatörténeti kiállítás megtekintése
- * Csipetke
- * Lovassy-napok, diákrendezvények
- * Testvérmúzsák - projekt nap
- * Karácsonyi rendezvények az iskolában és az osztályban
- * Iskolai ünnepségeken való részvétel

9/NY.3. TANULÁS A GIMNÁZIUMBAN - MEGFELELŐ ÖNISMERETRE TÖREKVÉS

Kb. 4 óra

- * Tanulási szokások felmérése
- * A különböző szokások eredményre vezetnek-e, változtatási irányok, lehetőségek
- * A reális önkép kialakítása, a kritikai érzék tudatos fejlesztése (E)
- * Önértékelés (E)

- * Önismeret, önkritika, mások kritikájának elfogadása (E)
- * Sikerorientált, kudarcckerülő, kudarcfeldolgozó beállítódás (E)
- * Adottságok - képességek
- * A tanulás különböző fázisai, ezek fejlesztésének különböző módszerei
- * Napirend (E)
- * Időmérleg készítése (E)

9/NY.4. A KÖZÖSSÉG ALAKULÁSA

Kb. 5 óra

- * A közösség jellemzői, formái . A közösségformálás lehetőségei
- * Az egyén és a közösség, a közösség vezetői
- * A közösség "részközösségei", klikkek vagy segítő csoportok
- * A "mi közösségünk". Hová tartozunk? (E)
- * Az ideális emberi kapcsolatok megvalósítása (E)
- * A barátság, mint a kapcsolatrendszer alapja (E)
- * Konfliktusok a kapcsolati rendszerben (E)
- * Hogyan viselkedjünk az iskolában, a különböző közösségekben? (E)
- * A kommunikáció szerepe a konfliktusok kezelésében (E)
- * A diákjogok érvényesülése iskolánkban, az önkormányzatiság

9/NY.5. EGÉSZSÉGES ÉLETMÓD - A MI OSZTÁLYUNK SZINTJÉN

kb. 5 óra

- * Sport és a tanulás (E)
- * Fiú- leány kapcsolat (E)
- * Drogok, szenvedélybetegségek; cigaretta vagy füstmentes élet (E)
- * Mozgás- mozgáshiány (E)
- * A szabadidő helyes eltöltése (E)
- * Egészséges táplálkozás (E)

9/NY.6. ÜGYES-BAJOS DOLGOK

kb. 7 óra

- * Magatartás-szorgalomjegyek (félévkor és év végén)
- * Az iskola jutalmazási és büntetési rendszere
- * Tankönyvrendelés
- * Színház előadások előkészítése, a látott élmények feldolgozása
- * Kirándulások szervezése: túrák

Kilencedik évfolyam

Az iskolai rendezvénynaptárból adódóan a 9. évfolyam **rendkívüli feladatai:**

- a) Iskolai nagy falújságra dekorációk készítése
- b) Iskolarádiós megemlékezések,
- c) A következő tanév iskolai rendezvényeinek elosztása május hónapban.

9.1. AZ ELŐZŐ ÉV EREDMÉNYEINEK ÉRTÉKELÉSE, AZ ISKOLAI FELADATOK, ELVÁRÁSOK MEGFOGALMAZÁSA

Kb. 4 óra

- * Mit várok ebben az évben az iskolától?
- * Az iskolai (új) Házi rend megismerése, értelmezése, a problémát jelentő pontok átbeszélése
- * Délutáni elfoglaltságok, szakköri jelentkezések
- * Lovassy színházbérlet
- * Énekkar, sportkörök, önképzőkörök, részvétel a versenyeken
- * Éves osztályprogram tervezése (elfogadtatás a szülői értekezleten a szülők közösségével)

9.2. ISKOLATÖRTÉNET, AZ ISKOLA HAGYOMÁNYAI, ISKOLAI RENDEZVÉNYEK

kb. 3 óra

- * Lovassy-napok, diákrendezvények
- * Aradi vértanúk (október 6.) ; kommunista és egyéb diktatúrák áldozatainak emléknapja (február 25.), holokauszt áldozatainak emléknapja (április 16), Nemzeti Összetartozás Napja (június 4.) - rádiós műsor és iskolai dekoráció készítése
- * Karácsonyi rendezvények az iskolában és az osztályban
- * Iskolai ünnepségeken való részvétel
- * A tanév végén a következő tanév iskolai rendezvényeinek vállalása- az október. 23. , március 15. karácsonyi ünnepség
- * Csipetke - segítség az iskolakezdőknek

9.3. TANULÁS A GIMNÁZIUMBAN - MEGFELELŐ ÖNISMERETRE TÖREKVÉS

Kb. 6 óra

- * Tanulási szokások változása
- * A különböző szokások eredményessége, változtatási irányok, lehetőségek
- * Sikerorientált, kudarcgerülítő, kudarcfeldolgozó beállítódás (E)
- * Adottságok - képességek változása
- * A tanulás különböző fázisai, ezek fejlesztésének különböző módszerei

9.4. A KÖZÖSSÉG ALAKULÁSA

Kb. 6 óra

- * A közösség jellemzői, formái (E)
- * A közösségformálás lehetőségei (E)
- * Az egyén és a közösség, a közösség vezetői (E)
- * A közösség "részközösségei", klikkek vagy segítő csoportok (E)
- * A "mi közösségünk" (E)
- * Hová tartozunk?
- * Hogyan viselkedjünk az iskolában, a különböző közösségekben?

- * A diákjogok érvényesülése iskolánkban, az önkormányzatiság

9.5. EGÉSZSÉGES ÉLETMÓD - A MI OSZTÁLYUNK SZINTJÉN

kb. 6 óra

- * Sport és a tanulás (E)
- * Fiú- leány kapcsolat (E)
- * Drogok: cigaretta, alkohol, kábítószer (E)
- * Mozgás- mozgáshiány (E)
- * Egészséges táplálkozás (E)
- * Elsősegélynyújtás

9.6. ÜGYES-BAJOS DOLGOK

kb. 7 óra

- * Magatartás-szorgalomjegyek (félévkor és év végén)
- * Az iskola jutalmazási és büntetési rendszere
- * Tankönyvrendelés
- * Színház előadások előkészítése, a látott élmények feldolgozása
- * Kirándulások szervezése: túrák

Tizedik évfolyam

Az iskolai rendezvénynaptárból adódóan a 10. évfolyam **rendkívüli feladatai:**

- A közép és emeltszintű csoportokba való jelentkezések előkészítése (szülői értekezlet februárban jelentkezések leadása március közepén, véglegesítése május közepén.)**
- A vállalt iskolai rendezvényre való felkészülés - tanár és diákfelelősök**
- A pályairány meghatározása, ismerkedés a kétszintű érettségi követelményeivel**

10.1. AZ ELŐZŐ ÉV EREDMÉNYEINEK ÉRTÉKELÉSE, AZ ISKOLAI FELADATOK, ELVÁRÁSOK MEGFOGALMAZÁSA

Kb. 4 óra

- * Mit várok ebben az évben az iskolától?
- * Versenyek, érettségi irányok
- * Az iskolai (új) Házi rend megismerése, értelmezése
- * Délutáni elfoglaltságok, szakköri jelentkezések
- * Lovassy színházbérlet
- * Bekapcsolódás a veszprémi művészeti életbe: kiállítások, művészeti rendezvények programjainak figyelése, látogatása
- * Énekkar, sportkörök
- * Éves osztályprogram tervezése (elfogadtatás a szülői értekezleten a szülői közösséggel)

10.2. AZ ISKOLA HAGYOMÁNYAI, ISKOLAI RENDEZVÉNYEK

kb. 5 óra

- * Lovassy-napok, diákrendezvények
- * Október 23. ,március 15-i iskolai ünnepség megrendezése
- * Karácsonyi rendezvények az iskolában és az osztályban
- * Iskolai ünnepségeken való részvétel
- * Részvétel a ballagás rendezésében

10.3. TANULÁS A GIMNÁZIUMBAN ÉS A GIMNÁZIUM UTÁN

- MEGFELELŐ ÖNISMERETRE TÖREKVÉS

Kb. 6 óra

- * Tanulási szokások változása, hatékonyság növelő módszerek
- * A különböző szokások eredményessége, változtatási irányok, lehetőségek (E)
- * Adottságok - képességek feltérképezése, a változás lehetőségei
- * A tanulás különböző fázisai, ezek fejlesztésének különböző módszerei
- * Az emelt és középszintű képzés rendszere iskolánkban, az érettségi követelményei, a kétszintű vizsgák és a továbbtanulás
- * Pályaorientáció, pályaválasztás: adottságok és lehetőségek (belső és külső tényezők)
- * Továbbtanulási lehetőségek - a továbbtanulási irány jó kiválasztása
- * A továbbtanulás gazdasági oldala
- * Ösztöndíjak rendszere,
- * Tanulási lehetőségek az EU-ban és máshol, külföldön

10.4. A KÖZÖSSÉG ALAKULÁSA - A KÖZÖSSÉGI ÉLET KÜLÖNBÖZŐ SZÍNTEREI

Kb. 4 óra

- * A közösség jellemzői, formái: mikro- és makro közösségek a családban, az iskolában, a lakóhelyen, a munkahelyen, a hazában, Európában
- * A közösségformálás lehetőségei
- * Az egyén és a közösség, a közösség vezetői
- * A közösség "részközösségei", klikkek vagy segítő csoportok
- * A "mi közösségünk", az "én közösségeim"
- * Hová tartozunk? Hová szeretnénk tartozni? Milyen felelősséggel jár mindez?
- * Hogyan viselkedjünk a különböző közösségekben?
- * A másság elismerése és megismerése, tolerancia, demokrácia szinterei az egyes közösségekben (E)
- * A diákjogok, személyiségi jogok érvényesülése az egyes közösségekben, az önkormányzatiság szinterei, lehetőségei

10.5. EGÉSZSÉGES ÉLETMÓD - A MI LAKÓKÖZÖSSÉGÜNK SZINTJÉN

kb. 5 óra

- * Sport és a tanulás (E)
- * Fiú- leány kapcsolat, férfi-nő kapcsolat (E)
- * Drogok: cigaretta, alkohol, kábítószer (E)
- * Mozgás- mozgáshiány (E)
- * Egészséges táplálkozás (E)
- * A család egészsége (E)
- * Az egészségügy hálózata a lakóhelyen (E)
- * Teendők és lehetőségek betegség esetén
- * Az egyéni felelősség, társadalmi felelősség kérdései (E)
- * Elsősegélynyújtás

10.6. ÜGYES-BAJOS DOLGOK

kb. 7 óra

- * Magatartás-szorgalomjegyek (félévkor és év végén)
- * Az iskola jutalmazási és büntetési rendszere
- * Tankönyvrendelés
- * Színház előadások előkészítése, a látott élmények feldolgozása
- * Kirándulások szervezése: túrák

Tizenegyedik évfolyam

Az iskolai rendezvénynaptárból adódóan a 11. évfolyam **rendkívüli feladatai:**

- a) A ballagtatás előkészítése, lebonyolítása**
- b) OKTV-n való részvételek**
- c) A pályairány pontosítása, érettségi tantárgyak és szint megválasztása**
- d) Az emelt szintű képzésben való részvétel.**

11.2. AZ ISKOLA HAGYOMÁNYAI, ISKOLAI RENDEZVÉNYEK

kb. 4 óra

- * Lovassy-napok, diákrendezvények
- * Karácsonyi rendezvények az iskolában és az osztályban
- * Iskolai ünnepeken való részvétel
- * Éves osztályprogram tervezése: kirándulások (elfogadtatás a szülői közösséggel, szülői vállalások)
- * A ballagás megszervezése

11.3. TANULÁS A GIMNÁZIUMBAN ÉS A GIMNÁZIUM UTÁN - MEGFELELŐ ÖNISMERETRE TÖREKVÉS

Kb. 5 óra

- * Tanulási szokások változása, hatékonyság növelő módszerek
- * A különböző szokások eredményessége, változtatási irányok, lehetőségek (E)
- * Adottságok - képességek feltérképezése, a változás lehetőségei
- * A továbbtanulás különböző fázisai, ezek lehetőségei, pontszámok, létszámok, költségek
- * Pályaorientáció, pályaválasztás: adottságok és lehetőségek (belső és külső tényezők)
- * Továbbtanulási lehetőségek - a továbbtanulási irány jó kiválasztása
- * Tanulmányi lehetőségek külföldön és belföldön, a diploma értéke és bevéltathatósága
- * A továbbtanulás gazdasági oldala

11.4. A KÖZÖSSÉG ALAKULÁSA - A KÖZÖSSÉGI ÉLET KÜLÖNBÖZŐ SZÍNTEREI

Kb. 6 óra

- * A közösség jellemzői, formái: mikro és makro közösségek a családban, az iskolában, a lakóhelyen, a munkahelyen, a hazában
- * A közösségformálás lehetőségei
- * Az egyén és a közösség, a közösség vezetői
- * A közösség "részközösségei", klikkek vagy segítő csoportok
- * A "mi közösségünk", az "én közösségeim"
- * Hová tartozunk? Hová szeretnénk tartozni? Milyen felelősséggel jár mindez?
- * Hogyan viselkedjünk a különböző közösségekben? (E)
- * A máság elismerése és megismerése, tolerancia, demokrácia szinterei az egyes közösségekben (E)
- * A diákjogok, személyiségi jogok érvényesülése az egyes közösségekben (E)
- * Az önkormányzatiság szinterei, lehetőségei a mai társadalomban

11.5. EGÉSZSÉGES ÉLETMÓD - TÁRSADALMI SZINTEN

kb. 4 óra

- * Sport és a tanulás, sport és munka (E)
- * Fiú- leány kapcsolat, férfi-nő kapcsolat, ember és ember kapcsolata, felelőségek (E)
- * Gyermekvállalás, gyermeknevelés (E)
- * Drogok: cigaretta, alkohol, kábítószer (E)
- * Egészség-megőrzés vagy betegség-gyógyítás (E)
- * Egészséges táplálkozás (E)
- * Az egészségügy hálózata hazánkban és külföldön (E)
- * Biztosítások: egészségügy, nyugdíj; társadalmi szolidaritás (E)
- * Teendők és lehetőségek betegség esetén - egyéni felelősség, társadalmi felelősség (E)
- * Elsősegélynyújtás

11.6. ÜGYES-BAJOS DOLGOK

kb. 6 óra

- * Magatartás-szorgalomjegyek (félévkor és év végén)
- * Az iskola jutalmazási és büntetési rendszere
- * Tankönyvrendelés
- * Színház előadások előkészítése, a látott élmények feldolgozása
- * Kirándulások szervezése: túrák
- * Májusi kirándulás

Tizenkettedik évfolyam

Az iskolai rendezvénynaptárból adódóan a 12. évfolyam **rendkívüli feladatai:**

a) OKTV-n való részvételek

c) A pályairány pontosítása, érettségi tantárgyak és szint megválasztása

b) A szalagavatóra való felkészülés

e) Nyitótánc, tablókészítés, búcsú a társaktól, tanároktól - szerenád

f) Érettségi vizsgák

12.1. AZ ELŐZŐ ÉV EREDMÉNYEINEK ÉRTÉKELÉSE, AZ ISKOLAI FELADATOK, ELVÁRÁSOK MEGFOGALMAZÁSA

Kb. 4 óra

- * Mit várok ebben az évben az iskolától?
- * Versenyek, OKTV, érettségi jelentkezések
- * Az iskolai (új) Házi rend megismerése, értelmezése
- * Délutáni elfoglaltságok, szakköri jelentkezések
- * Lovassy színházbérlet
- * Bekapcsolódás a veszprémi művészeti életbe: kiállítások, művészeti rendezvények programjainak figyelése, látogatása
- * Énekkar, sportkörök
- * Éves osztályprogram tervezése: kirándulások, szalagavató, tabló, búcsú a tanároktól, bankett (elfogadtatás a szülői értekezlettel, szülői vállalások)

12.2. AZ ISKOLA HAGYOMÁNYAI, ISKOLAI RENDEZVÉNYEK

kb. 3 óra

- * Lovassy-napok, diákrendezvények
- * Szalagavató
- * Karácsonyi rendezvények az iskolában és az osztályban
- * Iskolai ünnepségeken való részvétel
- * Ballagás, búcsú az iskolától: tabló, szerenád, bankett

12.3. TANULÁS A GIMNÁZIUMBAN ÉS A GIMNÁZIUM UTÁN

- MEGFELELŐ ÖNISMERETRE TÖREKVÉS

Kb. 4 óra

- * Tanulási szokások változása, hatékonyság növelő módszerek
- * Adottságok - képességek feltérképezése, a változás lehetőségei
- * A továbbtanulás különböző fázisai, ezek lehetőségei, pontszámok, létszámok, költségek
- * Az egyetemi, főiskolai rendszer, az érettségi és továbbtanulás feltételei, követelményei, a kétfokozatú vizsgák és a továbbtanulás
- * Pályaorientáció, pályaválasztás: adottságok és lehetőségek (belső és külső tényezők)
- * Tanulmányi lehetőségek az EU-ban és itthon, a diploma értéke és beválthatósága
- * A továbbtanulás gazdasági oldala
- * Ösztöndíjak, diákhitel
- * A munkaerőpiac itthon, az EU-ban és máshol külföldön

12.4. A KÖZÖSSÉG ALAKULÁSA - A KÖZÖSSÉGI ÉLET KÜLÖNBÖZŐ SZÍNTEREI

Kb. 4 óra

- * A közösség jellemzői, formái: mikro és makro közösségek a családban, az iskolában, a lakóhelyen, a munkahelyen, a hazában
- * Az egyén és a közösség, a közösség vezetői
- * A "mi közösségünk", az "én közösségeim"
- * Hová tartozunk? Hová szeretnénk tartozni? Milyen felelősséggel jár mindez?
- * Hogyan viselkedünk a különböző közösségekben? (E)
- * A másság elismerése és megismerése, tolerancia, demokrácia szinterei az egyes közösségekben (E)
- * A diákjogok, személyiségi jogok érvényesülése az egyes közösségekben (E)
- * Az önkormányzatiság szinterei, lehetőségei a mai társadalomban

12.5. EGÉSZSÉGES ÉLETMÓD - TÁRSADALMI SZINTEN

kb. 4 óra

- * Fiú- leány kapcsolat, férfi-nő kapcsolat, ember és ember kapcsolata, felelősségek (E)
- * Családalapítás, családtervezés (E)
- * Gyermekvállalás, gyermeknevelés (E)
- * Drogok: cigaretta, alkohol, kábítószer (E)
- * Egészséges táplálkozás (E)
- * A család egészsége (E)
- * Az egészségügy hálózata hazánkban és külföldön (E)
- * Biztosítások: egészségügy, nyugdíj; társadalmi szolidaritás (E)
- * Élet és halál; a kegyes élet és jó élet - a kegyes halál és jó halál (E)
- * Elsősegélynyújtás

12.6. ÜGYES-BAJOS DOLGOK

kb. 7 óra

- * Magatartás-szorgalomjegyek (félévkor és év végén)
- * Az iskola jutalmazási és büntetési rendszere
- * Jelentkezés az érettségire, továbbtanulásra
- * Készülés a szalagavatóra
- * Kölcsönzött iskolai felszerelések, eszközös visszaadása (könyvtári ingyenes könyvek, sportköri felszerelések, stb.)
- * Ballagás az iskolában és otthon
- * Színház előadások előkészítése, a látott élmények feldolgozása
- * Kirándulások szervezése: túrák

Tartalomjegyzék

I. OSZTÁLYFŐNÖKI ÓRÁK SZÁMA A 2020. SZEPTEMBERTŐL ÉRVÉNYES ÓRATERVEK ALAPJÁN.....	2
II. AZ OSZTÁLYFŐNÖKI MUNKA ÁLTALÁNOS JELLEMZŐI ISKOLÁNKBAN	2
III. A MAGATARTÁS ÉS SZORGALOM MINŐSÍTÉSRENDSZERE ISKOLÁNKBAN.....	3
MAGATARTÁS	3
SZORGALOM.....	4
IV. ISKOLÁNK JUTALMAZÁSI ÉS BÜNTETÉSI KÓDEXE	5
A JUTALMAZÁS FORMÁI:	5
Az ORSZÁGOS VERSENYEREDMÉNYEK JUTALMAZÁSA:	6
A BÜNTETÉS FORMÁI:.....	8
V. AZ OSZTÁLYFŐNÖKI ÓRÁKON ÉS FOGLALKOZÁSOKON AJÁNLOTT TÉMÁK ÉS KÖVETELMÉNYEK 24 TÉMAKÖRBE CSOPORTOSÍTVA	9
1. Pszichikus működésünk (E)	9
2. Személyiségünk (E)	10
3. Gondolkodás, kommunikáció, tanulás	10
4. Az emberi szellem.....	11
5. Az ember, mint értékelő lény	11
7. Mozgatóink (E)	12
8. Az egyes ember fejlődése (E).....	13
9. A család egészsége (E).....	13
11. Munkaszervezés (E)	15
12. Háztartás-, pénzgazdálkodás	15
13. A pályák szubjektív követelményei	16
14. Pályaismeret	16
15. Kapcsolatok (E).....	17
16. Közösség és társadalom (E)	18
17. Bizalom, remény, boldogság, ünnep, szépség (E).....	19
18. Rend és szabadság (E).....	19
19. Élet és halál (E).....	20
20. Hit és vallás (E).....	21
21. Élet a családban (E).....	21
22. Családi szabadidő tervezése (E).....	22
23. Gazdálkodás	22
24. Tájékozódás a munkaerőpiacon (E)	22
VI. AZ OSZTÁLYFŐNÖKI ÓRÁK FELADATAI ÉVFOLYAMONKÉNT CSOPORTOSÍTVA.....	25
Kilencedik nyelvi előkészítő évfolyam	25
Kilencedik évfolyam	27
Tizedik évfolyam	28
Tizenegyedik évfolyam.....	30
Tizenkettedik évfolyam.....	31
TARTALOMJEGYZÉK	34